

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUcíHO PRÁCE

Téma práce : Problémy trestního soudnictví nad mládeží

Autor : Martin Jedlička

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Oponent: JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

Rozsah práce: 64 stran

Datum odevzdání práce: leden 2024

1. Charakteristika tématu: *Otázky trestního soudnictví nad mládeží představují obtížnou látku, která bývá pro diplomanta značnou výzvou. Je to dáno především konfuzním rázem tuzemské úpravy a také potřebou zahrnout do výkladu poznatky z mimotrestních odvětví. Diplomant Jedlička si s těmito výzvami dle svého názoru poradil solidně a jeho práce představuje stručný, leč podařený úvod do zvolené materie.*

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Autor zvolil systematiku práce, která je dostatečně přehledná, a to i navzdory značné rozmanitosti. Postupuje se logicky správně od obecných otázek k vybraným otázkám dílčím. Výklad počíná v zásadě historickým vývojem právní úpravy soudnictví nad mládeží a charakteristikou nyní platného zákona (dále „ZSVM“). Součástí těchto výkladů je i přiblížení vůdčích principů soudnictví nad mládeží, mezi kterými autor akcentuje prvek restorativní justice. Z vybraných aspektů hmotněprávních se diplomant zabýval zejména požadavky na trestní odpovědnost mladistvého, věkovou dolní hranici a rozumovou a mravní vyspělostí. Rozumovou a mravní vyspělost autor vnímá spíše jako další obecný znak trestného činu, který stojí vedle obecného požadavku na přičetnost. Je si však vědom, že tato otázka nebyla jednoznačně rozřešena. Za přínosné považují porovnání dolní věkové hranice trestní odpovědnosti a věkové hranice deliktů odpovědnosti v občanském právu. Autor poukazuje na hranici 13 let pro odpovědnost ze závazků z deliktů podle hlavy III. OZ. Současně však upozorňuje na možnost uložit náhradu škody i nezletilým mladším 13 let, pokud škodu způsobili činem povahy úmyslného trestného činu (a za splnění dalších podmínek v OZ uvedených, tzn. je-li takový postup spravedlivý se zřetelem k majetkovým poměrům nezletilého a poškozeného). Autor kritizuje tuto občanskoprávní úpravu pro její minimální preventivní efekt.

Diplomant se dále podrobně zamýšlí nad hypotetickými případy nedostatečné rozumové či mravní vyspělosti. Uvádí zejména konstelace, kdy mladistvý vyrůstal v prostředí, kde páchaní trestné činnosti je běžnou normou chování. Stupeň mravního a rozumového vývoje má být dle názoru autora posuzován ve vztahu k obvyklému vývoji stejně starých dětí. Problematiku morálního vývoje diplomant zkoumá na základě poznatků psychologie (Jean Piaget, Lawrence Kohlberg).

V další části práce autor přibližuje principy sankcionování mladistvých a druhy ukládaných

sankcí. Podrobně se zabývá zejména otázkou tzv. výchovných opatření. Obírá se však také do zajímavých detailů otázkami ochranné výchovy. Výklad obsahuje mnohé aktuální poznatky také ohledně výkonu nepodmíněného odnětí svobody mladistvým. Diplomant se podrobně seznámil i se složitou problematikou ukládání souhrnných trestních opatření. Porovnává situaci u nás s právními poměry v zahraničí, zejména v SRN, kde lze mladistvým ukládat i krátkodobé tresty na svobodě. Diplomová práce obsahuje cenné exegetické postřehy autora, např. o vztazích mezi hlavou II. a III. ZSVM. Autor zde bohatě čerpá z recentní judikatury Nejvyššího soudu.

Na dobré úrovni je zvládnuta i část věnovaná procesním otázkám, a to i přes jistou poplatnost základním učebnicím a příručkám. Nad rámec obvyklých procesualistických výkladů autor zdůrazňuje roli Probační a mediační služby a orgánů sociálně právní ochrany dětí. Je patrné, že se autor dostatečně seznámil s mimotrestními předpisy, které tu jsou relevantní. Zabývá se i širě postavením osob mladších 18 let v trestním řízení, např. jako svědků. V závěrečných kapitolách se autor věnuje také odklonům v řízení proti mladistvému.

Po formální stránce má práce potřebné náležitosti; poznámkový aparát je veden tak, že obsahuje všechny relevantní bibliografické údaje o citovaných pramenech. Práce vyniká propojením znalostí trestních a občanskoprávních předpisů (což má zásadní význam pro hodnocení pasáží věnovaných dětem mladším 15 let).

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Při ústní obhajobě kandidát může shrnout svůj názor na otázku dolní věkové hranice pro trestní odpovědnost (i s přihlédnutím k poznatkům o cizích právních úpravách).

Dále může odpovědět na některou z násl. otázek:

Co když nepanuje jistota o tom, kolik vlastně bylo pachateli let v době, kdy čin spáchal?

Co rozumíme tzv. heteronomní a autonomní morálkou?

Co když skupina dětí demoluje opuštěný objekt a některé z nich jsou mladší a jiné starší 15 let? (viz 8 Tdo 1210/17).

Co když byla dítěti v ústavní výchově (v dětském domově, kam bylo umístěno podle občanskoprávních předpisů), posléze uložena ochranná výchova podle ZSVM?

Jak staré děti mohou být umístěny do tzv. výchovného ústavu?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 20. ledna 2024

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce